

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

Силабус навчальної дисципліни
«Перша медична допомога»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 180 годин, 6 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	Проведення навчальної дисципліни відбувається згідно затвердженого розкладу занять Клінічні бази кафедри- ООКЛ, Центр реконструктивної та відновної медицини (Університетська клініка), ТОВ “ДІМ МЕДИЦИНИ”
Викладач(-і)	Завід. Кафедри Буднюк Олександр Олександрович К.мед.н., доцент Носенко Володимир Михайлович Асистент Потапчук Юрій Олександрович Асистент Данилова Ганна Олександрівна
Контактна інформація	Носенко В.М. 050-628-42-98 Потапчук Ю.О. 093-305-24-51 Данилова Г.О. 066-286-01-68 Носенко В.М. volodymyrnosenko@gmail.com Потапчук Ю.О. Dr.potapchuck@gmail.com Данилова Г.О. emergencyanna@gmail.com Очні консультації: четвер– з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00. Онлайн консультації: четвер– з 14.00 до 16.00; субота – з 9.00 до 13.00 Microsoft Teams або через Telegram/Viber. Посилання на онлайн- консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Перша медична допомога» є: оволодіння знаннями, вміннями, навичками щодо забезпечення повного своєчасного проведення серцево-легеневої реанімації, правильному наданню невідкладної допомоги при ушкодженні деякими факторами зовнішнього середовища, отруєннях, укусах тварин, хворих на сказ, отруйних змій, комах, болях в грудній клітці, животі, допомога хворим із судомним синдромом та при нападі задишки із метою збереження їм життя.

Мета дисципліни:

Метою навчальної дисципліни є формування теоретичних знань щодо ключових аспектів

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

екстреної медичної допомоги та прикладних навичок ефективного проведення базових реанімаційних заходів. Опанування здобувачем вищої освіти знань і формування елементів професійних компетентностей в галузі «Перша медична допомога» та удосконалення навичок та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання дисципліни:

- засвоєння основних протоколів надання першої медичної допомоги
- засвоєння основних заходів, необхідних для організації роботи у відділенні інтенсивної терапії
- набуття практичних навичок для надання медичної допомоги при невідкладних станах
- набуття практичних навичок для підготовки і проведення базових і розширених реанімаційних заходів;
- набуття навичок і вмінь для обстеження пацієнта та оформлення результатів у відповідній медичній документації;
- формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з пацієнтом.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- клінічну симптоматику деяких невідкладних та термінальних станів;
- основні алгоритми надання першої медичної допомоги при різних видах ушкоджень та невідкладних станах;
- основні заходи по догляду за хворими при наданні невідкладної допомоги та транспортуванні хворого чи потерпілого у медичний заклад.

Вміти: надавати першу медичну допомогу при

- зупинці серцевої діяльності;
- порушенні дихання;
- опіках та відмороженнях;
- утопленні та інших видах механічної асфіксії;
- зомлінні, колапсі, шоку;
- загальному переохолодженні організму;
- тепловому та сонячному ударах;
- отруєння чадним газом та іншими отрутами;
- ураження електричним струмом;
- укусах тварин, хворих на сказ, отруйних змій, комах;
- болях у грудній клітці;
- нападі задишки, кашлю;
- болях у животі;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

- здійснювати перенесення, транспортування потерпілих, хворих із використанням підручних засобів.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися у формі лекційних занять, практичних занять, організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання : практичні заняття, самостійна робота здобувача

- **Практичні заняття:** бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій за переліком, інструктаж та відпрацювання навичок на симуляційних муляжах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених захворювань. Викладачем застосовуються інтерактивні методи навчання такі як «Мікрофон», «Незакінчене речення», «Дискусія», «Метод конкурентних груп», «Мозковий штурм», «Кейс» тощо.
- **Самостійна робота здобувача** з активною консультацією викладача: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з банком тестових завдань Крок, самостійне опанування алгоритмів спілкування з пацієнтом.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Раптова зупинка серця

Поняття про термінальний стан. Причини раптової зупинки серця. Відносно оборотні причини зупинки серця (правило 4Г і 4Т). Механізми зупинки серця.

Тема 2. Базові реанімаційні заходи

Загальна характеристика методів забезпечення прохідності дихальних шляхів (використання повітроводів, ларингеальної маски, інтубація трахеї, конікостомія, трахеостомія), масаж серця (прямий і непрямий).

Тема 3. Перша допомога при деяких невідкладних станах: опіках, обмороженнях, тепловому чи сонячному ударі, загальному переохолодженні, утопленні, удушенні, ураженні електричним струмом та блискавкою.

Поняття про термічні, хімічні та променеві опіки, та відмороження. Стадії опіків та відморожень, їх характеристики. Основні клінічні ознаки та принципи допомоги при загальному переохолодженні. Визначення ступеня ураження та площі опіку, відмороження (правило "долоні", правило "дев'яток"). Визначення прогнозу здоров'я пацієнтів із опіками та обмороженнями залежно від ступеня та площі опіку або відмороження. Перша допомога. Причини та механізми розвитку сонячного та теплового ударів. Умови, які сприяють перегріванню організму. Основні клінічні ознаки сонячного та теплового ударів. Основні принципи невідкладної допомоги. Утоплення (первинне і вторинне), його ознаки. Особливості положення потерпілого у випадку евакуації його з води. Долікарська допомога. Асфіксія та її різновиди: обтураційна, странгуляційна, стенозуюча, компресійна, нервовопаралітична, центральна. Принципи невідкладної допомоги. Поняття про електротравму. Ураження технічним електричним струмом та блискавкою. Особливості

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

надання медичної допомоги при ураженні електричним струмом. Алгоритм надання першої допомоги при ураженні електричним струмом та блискавкою.

Тема 4. Основні показники життєдіяльності: поняття про артеріальний тиск, пульс, частоту дихання. Оцінка стану свідомості. Можливі причини порушень свідомості, принципи невідкладної долікарської допомоги. Зомління, колапс – принципи невідкладної допомоги. Поняття про судоми, невідкладна допомога при епілептичному нападі.

Поняття про артеріальний тиск. Правила вимірювання артеріального тиску. Перша долікарська допомога при зниженні та підвищенні артеріального тиску. Поняття про пульс. Основні характеристики пульсу: ритм, частота, напруження, наповнення, величина та форма. Оцінка частоти дихальних рухів. Основні поняття про розлади дихання: прискорене дихання, сповільнене дихання. Зомління: основні причини, клінічні симптоми. Перша долікарська допомога при зомлінні. Колапс: основні причини, клінічні симптоми. Принципи першої допомоги. Причини порушення свідомості. Основні критерії чіткої та порушеної свідомості. Види пригнічення свідомості: ступор, сопор, кома. Поняття про марення та галюцинації. Принципи невідкладної допомоги при порушенні свідомості. Поняття про судоми. Епілепсія, основні клінічні прояви захворювання. Поняття про епілептичний статус. Невідкладна долікарська допомога при епілепсії.

Тема 5. Поняття про отруєння. Різновиди отруту. Шляхи потрапляння отрути в організм. Принципи першої допомоги. Невідкладна допомога при отруєнні чадним газом та деяких побутових отруту. Укуси тварин, хворих на сказ, отруйних змій і комах.

Отруєння. Умови, класифікація. Шляхи надходження отрути в організм. Різновиди отруту. Неспецифічні симптоми інтоксикації. Оцінка стану пацієнта – функції дихання, серцево-судинної системи, свідомості у випадку отруєння. Перша медична допомога при отруєннях: Техніка промивання шлунка, сорбенти, антидотна терапія. Отруєння чадним газом, клінічні прояви. Алгоритм надання першої долікарської допомоги. Особливості надання першої долікарської допомоги при укусах тварин, хворих на сказ. Укуси змій з різними типами отрути: гемолітичною та нейротоксичною, основні клінічні прояви. Принципи невідкладної долікарської допомоги. Укуси комах: бджіл, ос, шершнів, основні клінічні прояви. Принципи невідкладної допомоги.

Тема 6. Перша долікарська допомога при нападі задишки, кашлю, болях в грудній клітці, болях в животі.

Основні причини патології задишки. Типи задишки. Перша долікарська допомога при нападі бронхіальної астми. Перша долікарська допомога при серцевій астмі. Діагностичне значення різних варіантів кашлю. Перша долікарська допомога при кашлю. Основні причини появи больового синдрому у грудній клітці. Основні клінічні ознаки приступу стенокардії, інфаркту міокарда, пневмотораксу. Перша долікарська допомога. Гострі захворювання черевної порожнини: гострий апендицит, холецистит, панкреатит, перфораційна виразка шлунка та 12-ти палої кишки, защемлені грижі, кишкова непрохідність. Причини появи, дошпитальна діагностика, перша медична допомога. Помилки першої медичної допомоги.

Тема 7. Особливості надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій. Синдром тривалого стиснення тканин. Кровотечі в умовах бойових дій. Методи зупинки зовнішньої кровотечі.

Особливості надання першої медичної допомоги в умовах бойових дій . Синдром тривалого стиснення тканин. Класифікація кровотеч. Основні методи зупинки кровотеч. Методи тимчасової зупинки кровотеч (пальцеве притискання, стисна пов'язка, максимальне згинання та підняття кінцівок, накладання джгута (турнікета), закрутка). Поняття про кінцеву зупинку кровотечі. Ускладнення після накладання турнікету або джгута.

Тема 8. Синдром тривалого стиснення тканин. Поняття "політравма", основні прояви, заходи першої долікарської допомоги.

Причини появи травматичної хвороби. Поняття "політравма", основні прояви, заходи першої долікарської допомоги. Основні поняття про періоди і ступені тяжкості синдрому тривалого стиснення. Алгоритм дій при наданні допомоги потерпілому із синдромом тривалого стиснення.

Тема 9. Коми.

Клінічний маршрут пацієнта. Коми: діагностика, класифікація, ускладнення. Принципи інтенсивної терапії різних видів ком.

Тема 10. Фізіологія терморегуляції. Гіпотермія, гіпертермія, сонячний удар, тепловий удар.

Фізіологія терморегуляції. Гіпотермія, гіпертермія, сонячний удар, тепловий удар. Методика надання невідкладної допомоги.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна література:

1. Наказ МОЗ України від 09.03.2022 №441. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах.
2. Наказ МОЗ України від 18 липня 2024 року №1259. Стандарт медичної допомоги «Серцево-легенева реанімація у дорослих і дітей (базові та розширені заходи)».
3. Екстрена та невідкладна медична допомога. У IV т. Т. IV. Клінічні маршрути (протоколи) пацієнта під час надання екстреної медичної допомоги на догоспітальному етапі: підручник для студ. вищ. навч. закл. / Крилюк В.О. та ін. – Київ: Ожива. – 2020. – 300с.
4. Рекомендації Європейської Ради Реанімації 2021: Базові реанімаційні заходи.

Допоміжна:

1. Наказ МОЗ України від 2 березня 2022 року № 391. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо етапності надання медичної допомоги пораненим та травмованим.
2. Наказ МОЗ України від 22 лютого 2022 року № 368. Про затвердження Стандарту екстреної медичної допомоги «Медичне сортування при масовому надходженні постраждалих на ранньому госпітальному етапі».
3. Наказ МОЗ України від 5 червня 2019 року № 1269. Про затвердження та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації екстреної медичної допомоги.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

4. Наказ МОЗ України від 4 березня 2022 року № 412. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо конверсії турнікета у травмованих в зонах тактичної екстреної медичної допомоги.

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://moz.gov.ua/> - Міністерство охорони здоров'я України, реєстр медико-технологічних документів
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
3. <http://www.esicm.org>
5. <https://www.cochrane.org> - Кокрейн - бібліотека : Cochrane Reviews - Кокрейнівська база даних систематичних оглядів
6. <http://www.nlm.nih.gov/> Національна бібліотека США з медицини (NLM) Ресурси для дослідників / Біомедична література
7. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/> - NCBI - Національний центр біотехнологічної інформації
8. <http://www.pubmed.gov> PubMed — електронна база даних медичних і біологічних публікацій
9. <http://www.library.gov.ua/> Національна наукова медична бібліотека України
10. <http://testcentr.org.ua/> Центр тестування МОЗ України
11. <http://www.pubmed.com/> Англомова текстова база даних медичних та біологічних публікацій
12. <https://emedicine.medscape.com/> Англомовний веб - ресурс для лікарів та інших професіоналів охорони здоров'я
13. <http://www.esicm.org> Офіційний сайт Європейської Асоціації інтенсивної терапії
14. <http://www.espen.org> Офіційний сайт Європейської Асоціації парентерального і ентерального харчування
15. <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed/> Пошуковий ресурс медичної літератури «PubMed»

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи контролю:

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
 - методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
 2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:
 - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
 - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
«5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, впевнено демонструє практичні навички

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

	під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
«3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
«2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної клінічної задачі, не демонструє практичні навички під час огляду хворого та інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Форми і методи підсумкового контролю: диф.залік.

До диф.заліку допускається здобувач, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Завдання для самостійної роботи:

- **підготовка до практичних занять**
 - теоретична підготовка
 - виконання тестових завдань
 - вирішування ситуаційних задач
 - тренінг з виконання практичних навичок

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Анестезіології, інтенсивної терапії і медицини невідкладних станів

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.